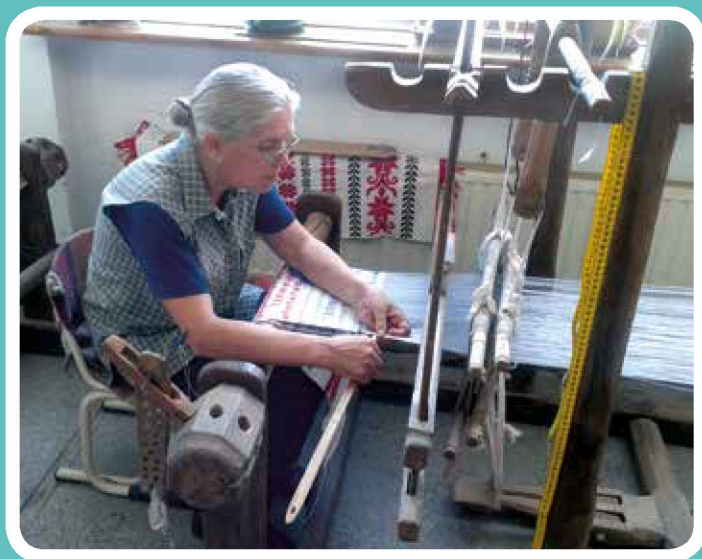

Олеся Павлюк

**АЛГОРИТМ
ПРОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТА
НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ
СПАДЩИНИ
ДО РЕГІОНАЛЬНОГО/
НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕРЕЛІКІВ**

Методичні рекомендації

Комунальний заклад
«Обласний організаційно-методичний центр культури»
Закарпатської обласної ради

Олеся Павлюк

**АЛГОРИТМ
ПРОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТА
НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ
СПАДЩИНИ
ДО РЕГІОНАЛЬНОГО/
НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕРЕЛІКІВ**

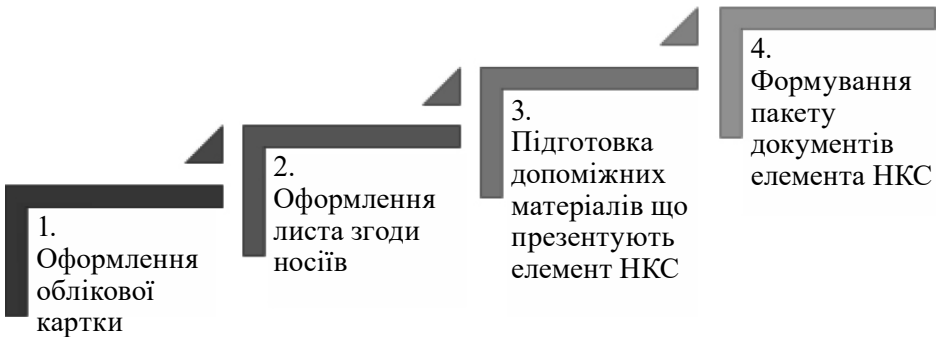
Методичні рекомендації

КЗ «ООМЦК» ЗОР
Ужгород
2020

ВСТУП

Попереду великий пласт організаційної роботи, пов'язаний з охороною та збереженням нематеріальної культурної спадщини Закарпаття, яка повинна донести до наступних поколінь живу спадщину української нації. Тільки нашими спільними зусиллями – працівників культури, краєзнавців і науковців, громадських діячів та представників влади, а найголовніше – носіїв традицій, – буде збережено зв'язок між поколіннями.

До Вашої уваги методичні рекомендації «Алгоритм просування елемента нематеріальної культурної спадщини до регіонального Національного переліків», у яких доступно обумовлено чотири основні кроки дій:

Контактна особа: Павлюк Олеся Андріївна – завідувач відділу міжнародних зв'язків у галузі культурно-освітньої діяльності та народної творчості КЗ «ООМЦК» ЗОР, роб. тел. (0312) 61-60-33, моб. тел. 095 095 91 21.

Уся необхідна інформація для процедури просування елемента НКС розміщена на офіційному інтернет-ресурсі Міністерства культури України www.mincult.kmu.gov.ua та сайті Українського центру культурних досліджень www.uccs.org.ua

1. КРОК ПЕРШИЙ: ОФОРМЛЕННЯ ОБЛІКОВОЇ КАРТКИ

Наповнюємо облікову картку вичерпною інформацією про елемент НКС. Облікова картка повинна бути складена таким чином, щоб могла пояснити всю суть та форму соціокультурного явища.

Стислі рекомендації щодо заповнення облікової картки

Назва завдання	Що необхідно вказати
Облікова картка елемента НКС України	Записати офіційну/визнану назву елемента НКС (до 10 слів), що якнайповніше характеризує його, і буде вказана в опублікованих матеріалах.
Інша назва елемента НКС	Зафіксувати назву, яку використовують громада(и), група(и), окрема(і) особа(и), пов'язана(і) з побутуванням елемента НКС, або назва, під якою елемент НКС вже відомий. Якщо назви такої немає, то створювати її не потрібно. Також дублювати офіційну назву, яка фігурує вище, немає необхідності.
Загальна характеристика елемента нематеріальної культурної спадщини	
Ареал сучасного побутування елемента НКС	Вказати адміністративно-територіальну частину(и) області, де здійснюється побутування та життєздатність елемента НКС саме на момент складання облікової картки.
Ареал історичного побутування елемента НКС	Вказати адміністративно-територіальну частину(и) області, де здійснювалося побутування та життєздатність елемента НКС у минулому.
Носій(і) елемента НКС, що має(ють) безпосередній	Зазначити назву(и) громади, групи та ім'я окремої(их) особи(іб).

зв'язок з елементом НКС та вважає(ють) його частиною своєї спадщини	
Галузь спадщини, яку представляє елемент НКС	Вказати графічним позначенням одну або декілька галузей, що відтворює ваш елемент НКС.
Стислий опис елемента	Повинен містити інформацію, що характеризує внутрішню та зовнішню складову соціокультурного явища: суть, форма, функції, структура, історичне підґрунтя (до 500 слів).
Матеріальні предмети, пов'язані з елементом НКС	Подати інформацію про сировину, інструменти, одяг, ритуальні предмети, певне місце та інші частини матеріального середовища, які пов'язані з побутованням елемента НКС та без яких неможливе його застосування на практиці (до 200 слів).
Стисле визначення стану життєздатності елемента НКС	<p>Описати стан життєздатності:</p> <ul style="list-style-type: none"> вік носіїв елемента НКС та середній вік інших членів громади (групи), які цікавляться елементом (слухачів, глядачів, учасників обрядів, споживачів традиційних знань, користувачів виробів народних промислів тощо); широта охоплення елемента НКС членами громади (кількість носіїв); ареал поширення елемента НКС; способи передачі елемента НКС в громаді від покоління до покоління, опис цього процесу; загрози сучасному побутованню елемента НКС або ризики, що можуть виникнути в майбутньому для побутовання елемента (якщо є);

	<p>заходи щодо забезпечення життєздатності елемента НКС на цей час, опис заходів, необхідних для усунення існуючих загроз або уникнення майбутніх ризиків для збереження елемента (до 500 слів).</p>
<p>Подібні елементи НКС, які існують у сусідніх адміністративно-територіальних одиницях чи їх частинах (якщо є така інформація)</p>	<p>Вказати його точну назву та ареал поширення аналогу або подібного за змістом та формою елемента НКС (якщо є).</p>
<p>Інформація щодо включення елемента НКС до місцевого переліку елементів НКС (інформаційної системи, що забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист, облік та доступ до інформації про існуючі в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці елементи НКС з метою їх охорони)</p>	<p>Надати інформацію, якщо така є, про включення елемента НКС до місцевого переліку НКС, указати номер наказу та дату його прийняття, назву органу, що його видав.</p>

Заходи з охорони елемента НКС	Зазначити заходи, що проведено або плануються для забезпечення життєздатності елемента, рівень залучення до них членів громади, носіїв елемента: ідентифікація, документування, дослідження, збереження, захист, популяризація, успадкування наступними поколінням, тощо (до 500 слів).
Участь зацікавлених сторін у підготовці облікової картки	Зазначити установи, організації, громади, групи, окремі особи, а також носіїв елемента, які брали участь у підготовці облікової картки. Вказати внесок кожного.
Згода носія(їв) елемента НКС на його(їх) занесення до Національного переліку елементів НКС України, спосіб її отримання	Вказати графічним позначенням, у якій формі отримано згоду носія(їв).
Допоміжні матеріали, що презентують елемент НКС	Подати інформацію про фото-, аудіо-, відеоматеріали та інші види допоміжного матеріалу, який демонструє елемент НКС у формі таблиці: фотоматеріали до 10-и файлів, аудіо-матеріали до 5-и записів (до 30-и хвилин).

2. КРОК ДРУГИЙ: ОФОРМЛЕННЯ ЛИСТА-ЗГОДИ НОСІЇВ НА ВКЛЮЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТА НКС ДО РЕГІОНАЛЬНОГО/НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕРЕЛІКУ

Носієм елемента НКС може бути окрема особа (див. ВЗІРЕЦЬ 1), або група осіб, а точніше громада одного населеного пункту, спільнота, община (див. ВЗІРЕЦЬ 2). Лист-згода носіїв елемента НКС складається в чотирьох примірниках з оригінальними підписами.

Лист-згода носія про передачу елемента для внесення його до місцевого/обласного/регіонального Переліку НКС з подальшим просуванням до Національного реєстру та Міжнародних списків.

ВЗІРЕЦЬ 1

ЛИСТ-ЗГОДА носія про передачу елемента для внесення його до місцевого/обласного/регіонального Переліку НКС з подальшим просуванням до Національного реєстру та Міжнародних списків

Я, _____
(прізвище, ім'я, ім'я по батькові)

_____
(дата народження), житель (жителька)

_____
(назва населеного пункту),

_____
(телефон/електронна адреса за наявності),

даю згоду на передачу елемента _____
(повна назва елемента)

для внесення його до місцевого/обласного/регіонального Переліку НКС з подальшим просуванням до Національного реєстру та Міжнародних списків.

Дата

(підпис) Ініціали, прізвище

Лист-згода громадськості про передачу елемента для внесення його до місцевого/обласного/регіонального Переліку НКС з подальшим просуванням до Національного реєстру та Міжнародних списків.

ВЗІРЕЦЬ 2

**ЛИСТ-ЗГОДА
громадськості про передачу елемента для внесення його
до місцевого/обласного/регіонального Переліку НКС
з подальшим просуванням до Національного реєстру
та Міжнародних списків**

Громада (ініціативна група) _____
_____ (назва населеного пункту) дає згоду на
передачу елемента _____
(повна назва елемента) для внесення його до місцевого/обласного/
регіонального Переліку НКС з подальшим просуванням до Націо-
нального реєстру та Міжнародних списків.

№ п/п	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Повна адреса, телефон	Дата	Підпис

Засвідчую

Голова органу місцевого самоврядування

(підпис) Ініціали, прізвище

Дата МП

3. КРОК ТРЕТІЙ: ПІДГОТОВКА ДОПОМІЖНИХ МАТЕРІАЛІВ, ЩО ПРЕЗЕНТУЮТЬ ЕЛЕМЕНТ НКС

Матеріал, який подається з метою оцінки елемента має супроводжуватись документом про передачу прав на їх публічне використання, лист-згода формується в чотирьох примірниках з оригінальними підписами. Фотографії, аудіо- та відеоматеріали, подаються в електронному варіанті та у роздрукованому варіантах.

Лист-згода носіїв про передачу авторських прав на використання фото- та відео матеріалів елемента НКС.

ВЗІРЕЦЬ 3

ЛИСТ-ЗГОДА

Носіїв (носія) про передачу авторських прав на використання фото- та відео матеріалів елемента нематеріальної культурної спадщини

Я, _____
(прізвище, ім'я, ім'я по батькові)

проживаю за адресою _____
(повна адреса)

_____ телефон/електронна адреса (за наявності)

даю згоду на публічне використання наданих мною фото- та відео матеріалів елемента нематеріальної культурної спадщини _____

_____ ,
(повна назва елемента)

що подається до Переліку місцевого/обласного/регіонального з подальшим просуванням до Національного реєстру та Міжнародних списків.

Дата

Підпис

Засвідчую

Голова органу місцевого самоврядування

(підпис) Ініціали, прізвище

Дата МП

Відео- та фотоматеріали мають відповідати наступним технічним вимогам:

1. Фото

Цифровий формат (кращий варіант).

- Носій: CD або DVD.
- Розподільча спроможність: горизонтальні та вертикальні виміри $\geq$ 1800 пікселів або друкований формат 300 dpi, мінімальний розмір 15x20 см чи 6x8 дюймів.
- Формат: RAW, TIFF, JPG (мінімальна компресія) або PNG (мінімальна компресія).

Друковані фото

- Носії: фотопапір (не використовуйте звичайний папір).
- Розподільча спроможність: друкований формат – не менше 300 dpi, мінімальний розмір 15x20 см чи 6x8 дюймів.

2. Відеозапис:

- Носії: DVD, DV, MiniDV, DVCAM, digitalbetacam, DVCPRO.
- Розподільча спроможність: мінімальний розмір = 720x576 (PAL) або 720x480 пікселів (NTSC).
- Формат: DVD, dv, Mpeg1, Mpeg2, theora.

3. Аудіозаписи:

- Носій: CD або DVD.
- Розподільча спроможність: 16 bits, 44.1 кгерц, стерео.
- Формат: CD Audio (сумісний з hi-fi), wav,ogg vorbis.

4. Карти:

- Носій: CD або DVD.
- Формат: будуть прийматися тільки електронні версії карт. Допустимі формати: SHP (Shapefile), PDF, PSD, EPS, GIF, PNG

5. Книжки:

Книжки чи зібрання текстів вітаються (не більше трьох), але вони мають безпосередньо стосуватися конкретного елемента.

4. КРОК ЧЕТВЕРТИЙ: ПОДАННЯ ПАКЕТУ ДОКУМЕНТІВ ЕЛЕМЕНТА НКС ДЛЯ ВНЕСЕННЯ ДО РЕГІОНАЛЬНОГО/ НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕРЕЛІКУ ЗГІДНО АЛГОРИТМУ ПРОЦЕДУРИ ПРОСУВАННЯ

Пакет документів для процедури просування елемента НКС до регіонального/національного переліку повинен включати наступне:

1. Лист-звернення від громадськості/ініціативної групи до старости сільради/голови ОТГ/голови РДА (див ВЗІРЕЦЬ 4) про рекомендацію внесення елемента НКС до регіонального/національного переліків з пакетом документів на елемент НКС, що в додатках включає:
  - 1.1. Облікову картку на елемент нематеріальної культурної спадщини.
  - 1.2. Лист-згоду носія, чи громадськості про передачу елемента для внесення його до місцевого/обласного/регіонального Переліку нематеріальної культурної спадщини (див. ВЗІРЕЦЬ 1, 2) з подальшим просуванням до Національного реєстру.
  - 1.3. Лист-згоду носія(ів) про передачу авторських прав на використання фото- та відеоматеріалів елемента нематеріальної культурної спадщини (див. ВЗІРЕЦЬ 3).
  - 1.4. Протокол засідання громадськості або ініціативної групи, що виступає від імені громади про рекомендацію внесення елемента НКС до регіонального Переліку (див ВЗІРЕЦЬ 5) з подальшим просуванням до Національного реєстру.
2. Лист-клопотання від сільради/ОТГ/РДА до КЗ «ООМЦК» ЗОР (див. ВЗІРЕЦЬ 6) з протоколом засідання громадськості або ініціативної групи про рекомендацію внесення елемента НКС до регіонального переліку з пакетом документів на елемент з подальшим просуванням до Національного реєстру.

Усі матеріали для внесення до регіонального/національного переліку нематеріальної культурної спадщини Закарпаття подаються в друкованому та електронному вигляді до комунального закладу «Обласний організаційно-методичний центр культури» Закарпатської обласної ради за адресою: 88000, м. Ужгород, вул. Волошина, 18, e-mail: oomckuzh@gmail.com

Лист-звернення від громади до голови сільради/міськради/райради про рекомендацію внесення елемента НКС до місцевого/регіонального/національного Переліку з пакетом документів на елемент НКС.

ВЗІРЕЦЬ 4

ЛИСТ-ЗВЕРНЕННЯ
від громади до сільради/міськради/райради
про рекомендацію внесення елемента НКС
до місцевого/ регіонального/національного Переліку
з пакетом документів на елемент НКС

Старості сільради /голови ОТГ/ голові РДА

п. Прізвище, ініціали
громади (ініціативної групи)
повна адреса населеного пункту

Шановний (а) _____!
(ім'я, по батькові)

Громада (ініціативна група) _____

(назва населеного пункту)

визнає елемент _____
(повна назва елемента)

унікальним, автентичним і точно відповідає зразкам традиційної культури та існує і функціонує у тривалому часі в соціокультурному середовищі _____
(назва населеного пункту)

звертається з клопотанням до _____
(відповідний орган місцевого самоврядування)

про рекомендацію внесення елемента НКС до місцевого/регіонального/національного Переліків, у свою чергу громада бере на себе зобов'язання щодо збереження, передачі та популяризації цього елемента, а також підготовки відповідного пакету документів для просування його до Переліків, Національного реєстру та Міжнародних списків.

Дата

Голова громади (ініціативної групи) (підпис) Ініціали, прізвище

Протокол засідання громадськості або ініціативної групи, що виступає від імені громади про рекомендацію внесення елемента НКС до регіонального переліку з подальшим просуванням до Національного реєстру та Міжнародних списків.

ВЗІРЕЦЬ 5

ПРОТОКОЛ № засідання громадськості або ініціативної групи

(назва населеного пункту)

Дата	Місце проведення
Голова	(Прізвище, ім'я, ім'я по батькові)
Секретар	(Прізвище, ім'я, ім'я по батькові)
Присутні	(вказується кількість (список присутніх додається))

Порядок денний

Слухали: (кого – Прізвище, ініціали) про рекомендацію внесення елемента НКС до місцевого/регіонального Переліку з подальшим просуванням до Національного реєстру та Міжнародних списків та затвердження супровідних документів.

Виступили: 1. Прізвище, ініціали – *короткий виступ про елемент НКС та рекомендацію його внесення до Переліку місцевого, регіонального з подальшим просуванням до Національного реєстру та Міжнародних списків.*

2. Прізвище, ініціали – *короткий виступ про автентичність елемента НКС та рекомендацію внесення його до Переліку місцевого, регіонального з подальшим просуванням до Національного реєстру та Міжнародних списків.*

3. Прізвище, ініціали – *короткий виступ про подальшу перспективність існування елемента НКС, розвитку елемента НКС та рекомендацію його внесення до місцевого/регіонального Переліку з подальшим просуванням до Національного реєстру й Міжнародних списків та затвердити супровідні документи на елемент НКС.*

Ухвалили: 1. Рекомендувати елемент НКС «повна назва елемента» до місцевого/ регіонального Переліку з подальшим просуванням до Національного реєстру та Міжнародних списків.

Затвердження супровідних документів.

1. Затвердити супровідні документи на елемент НКС «повна назва елемента».

Голова	(підпис) Ініціали, прізвище
Секретар	(підпис) Ініціали, прізвище

ЛИСТ-ЗВЕРНЕННЯ
до Комунального закладу «Обласний організаційно-методичний центр культури» Закарпатської обласної ради

Директору КЗ «ООМЦК» ЗОР

_____ (Прізвище, ініціали)

Шановний (а) _____!
(ім'я, по батькові)

Громада (ініціативна група, громадська організація) _____

_____ (назва, назва населеного пункту)

звертається з клопотанням до Комунального закладу «Обласний організаційно-методичного центру культури» Закарпатської обласної ради розглянути для внесення в регіональний перелік Закарпатської області (з подальшим просуванням до Національного переліку) на засіданні обласної комісії пакету документів елемента нематеріальної культурної спадщини _____

_____ (повна назва елемента)

який є унікальним, автентичним і точно відповідає зразкам традиційної культури, існує і функціонує у тривалому часі в соціокультурному середовищі _____

_____ (локальна назва місцевості, середовища, назва населеного пункту)

У свою чергу громада бере на себе зобов'язання щодо збереження, передачі та популяризації цього елемента, а також підготовки відповідного пакету документів для просування його до Національного переліку.

Дата

Голова громади (ініціативної групи)

(підпис) Ініціали, прізвище

Список використаних джерел

1. Конвенція про охорону нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО від 17.10.2003 року (Офіційний переклад) [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_d69
2. Порядок ведення Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України: Наказ Міністерства культури України від 11.12.2017 року № 1319 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0020-18>
3. Методичні рекомендації щодо процедури просування елемента нематеріальної культурної спадщини до Національного переліку. Матеріали для видання підготовлені: Ірина Френкель, Валентина Телеуця. УЦКД, Київ – 2018.
4. Методична розробка «Нематеріальна культурна спадщина». Матеріали для видання підготовлені: Зоя Босик, Лілія Снігирьова, Валентина Телеуця. УЦКД, Київ – 2017.

ЗМІСТ

Вступ	2
1. Крок перший: оформлення облікової картки	3
2. Крок другий: оформлення листа-згоди носіїв	7
3. Крок третій: підготовка допоміжних матеріалів, що презентують елемент НКС	9
4. Крок четвертий: подання пакету документів елемента НКС для включення до регіонального/Національного переліків згідно алгоритму процедури просування	11

Павлюк Олеся

Методичні рекомендації

АЛГОРИТМ ПРОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТА НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ДО РЕГІОНАЛЬНОГО/ НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕРЕЛІКІВ

Авторська редакція

До методичний рекомендацій увійшли взірці пакету документів елемента НКС для включення до регіонального/Національного переліків згідно алгоритму процедури просування. Для відповідальних осіб районних (міських) відділів (управлінь) культури, молоді та спорту, об'єднаних територіальних громад з питань виявлення й документування унікальних проявів народної традиційної культури та складання орієнтовного місцевого/регіонального переліку.

Відповідальна за випуск:

директорка КЗ «Обласний організаційно-методичний центр культури» ЗОР, заслужений працівник культури України
Ганна Дрогальчук.

На першій сторінці обкладинки майстриня *Гізелла Купаи* села Велика Добронь Ужгородського району.

Зам. 29.

Друк ТОВ „РІК-У”

88000 м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 5040 від 21.01.2016

Майстриня Гізелла Купаш під час майстер-класу

КЗ «ООМЦК» ЗОР
Ужгород
2020